

Nadalje se še moram pritožiti glede okrajnega sodišča v Ljutomeru. Isto pošilja navadno popolnoma slovenskemu prebivalstvu samo nemška vabila. Tudi obravnave se vršijo večkrat v nemškem jeziku, vsi zapisniki so nemški in se predložijo strankam brez zadostnega pojasnila in podpis. (Poslanec dr. Hočvar: To se zgodi tudi čisto slovenskim strankam!) Da, to menim ravno. Sicer pa je nastavljen pri okrajnem sodišču v Ljutomeru sodnik, ki bi že moral biti pred dvema leti prestavljen. (Čujte! Čujte!) Ta sodnik je že celo discipliniran; ker pa zna slovensko prebivalstvo v vsakem slučaju stiskati, se ga tam pusti in on ostane. (Medklci.)

Gospodje! Dovolite mi še h koncu kratko opombo. Meni se dozdeva, da se hoče z novimi davki, ki se jih hoče naložiti ljudstvu na deželi, in s krajšanjem njegovih dohodkov z odprtem meje, kmetovalca, zemljiškega posestnika sploh uničiti. Ako se pa hoče kmeti v Avstriji vendarle še dalje trpeti — kajti njega se tukaj vendar samo trpi — potem bi se moralo tudi na njega ozirati in ga podpirati, to pa hitreje, čim prej, tem boljše, drugače znamo znabiti v nekaj letih pribiti, da avstrijskega kmeta ni več. S tem končam. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Odločen nastop.

Dunaj, 4. julija.

Naši poslanci so takoj, ko je nastopilo Bienenrthovo ministrstvo s Stürgkom in Hohenburgerjem, odločno nastopili proti temu ministrstvu in mu napovedali neizprosno boj. Postrili so svoje nasprotstvo, ko je finančni minister Bilinski dovolil, da madžarska banka pri odkupovanju zemljišč sme odirati bosanske in hercegovske kmete. Ministrstvo, kateremu se ne smilijo bosanski kmetje, tudi za avstrijskega kmeta ne bo imelo srca na pravem mestu.

In res! Isto ministrstvo zahteva sedaj, naj se dovoli uvoz mesa iz Rumunije in naj se obenem za šest let pooblasti s posebnim zakonom (pooblastilni zakon), da sme tudi z drugimi državami sklepati trgovinske pogodbe. Obenem hoče Italijanom dati laško univerzo na slovenskih tleh v Trstu, o slovenskem vsenčilišču v Ljubljani pa noče nič slišati.

Zraven vsega tega Stürgkh in Hohenburger pridno delata za ponemčenje naših šol in uradov. Slovenski sinovi, ki so študirali za profesorje, morajo leta in leta čakati na svoj kruh, a Stürgkh je ravnokar na srednje šole po slovenskem ozemlju nastavljal vse polno nemških profesorjev iz tujih dežel. Delovanje Hohenburgerjevo za ponemčenje uradov smo že ob drugi priliki pribili.

Vse to je nagnilo naše poslance, da so sedaj napovedali neizprosno boj Bienenrthovemu ministrstvu. Z mnogostevilnimi nujnimi predlogi, katere so vložili v zvezi s češkimi kmečkimi poslanci, so zaprečili Bienenrthu vsako nadaljnje delovanje s sedanjo večino v državnem zboru. Ali bo vlada spremenila svoje stališče nasproti Slovincem in Čehom, ali pa bo morala iti.

Boja proti sedanjemu, nam Slovincem in slovenskemu kmetu sovražnemu ministrstvu se udeležujejo vsi slovenski poslanci razven liberalnih. Ploj, Roblek in Ježovnik so se postavili ob stran, čeprav njihovi listi v domovini neprestano napadajo vlado in si pri svojem brezvestnem zavijanju upajo celo našim poslancem očitati, da so preveč vladni.

Politični ogled.

— **Prestolonaslednik** Fran Ferdinand je dne 3. julija s svojo soprogo kneginjo Hohenberg prisostvoval krstu nove bojne ladije „Radetzky“. Kneginja Hohenberg je sama krstila ladijo. Dne 10. julija gre prestolonaslednik s svojo soprogo na obiske k rumunskemu kralju in se bodo tamkaj izkazovale tudi njegovi soprogi časti, kakor jih imajo člani vladajočih rodov. Mnogi vidijo v tem nastopu kneginje Hohenberg znamenje, da bo vendar tudi od našega dvora priznana enakopravnost z drugimi člani vladarske rodovine. Sedaj uživa namreč v dvorni družbi mesto in časti prve avstrijske plemenitaškinje. Kneginja Hohenberg si je s svojim blagim delovanjem in podpiranjem vsakega plemenitega stremljenja že v polni meri osvojila srca avstrijskih državljanov in vse bi se veselilo, ako bi kneginja Hohenberg nosila tudi kedaj krono avstrijske cesarice.

— **Na Ogrskem** se je podajalo življenje ministrstva Wekerle. Kraljevemu zupniku Lukaču se namreč ni posrežilo sestaviti s pomočjo Košutovec novega ministrstva, v katerem bi imeli sedež tudi trije zupniki kralja mesto in glas. Košut hoče vse ministrske sedeže zasedeti s svojimi pristaši. Vsled tega se je kralj odločil, da še Wekerle s sedanjim ministrstvom dalje, menda do jeseni, vodi državne posle. Potem se zopet začne ples s Košutovci.

— **Nemški** cesar Viljem je sprejel odstop državnega kancelarja Bülowa.

— **O španskem kralju** prihajajo zadnji čes vznemirljive vesti v javnost. Piše se, da se je moral dati operirati sedaj v nšesih, sedaj zopet v grlu. Zatrjuje se sicer, da ni nič nevarnega, vendar je znano, da je bil oče sedanjega kralja Alfonza jetičen in da je na tej bolezni ravno umrl. Kralj Alfonz je oženjen z angleško princezino ter ima ženo že dva sina in eno hčer.

— **Srbska**. Bivši srbski kraljevič, sedaj princ Jurij, zopet sili v ospredje. S svojim očetom, ki je popolnoma v rokah zarotnikov in morilcev prejšnjega kralja Aleksandra in njegove žene Drage, si je vedno v prepiru in sicer ravno zaradi zarotnikov, kojih princ Jurij na noben način ne mara. To je sicer lepa poteza v njegovem značaju, toda njegov boj proti zarotnikom bi imel gotovo več vspeha, ako bi princ Jurij imel vse lastnosti, zaradi kojih narod ljubi člane svojih vladarskih rodov.

Mala politična naznanila.

Dne 1. julija. Včeraj je sprejel cesar v daljši avdienci naučnega ministra. Govorila sta baje o laškem vsenčilišču. — Iz Petrograda poročajo, da se v kratkem sestane v Carigradu ruski car in turški sultan. — Grški kralj je odklonil posredovalni predlog velevladi, da ostani Kreta posebna država pod turško nadvlado, a pod grško upravo. Ko so ga opozorili, da lahko nastane vojska, je hladno odgovoril, da bi vsiljeno mu vojsko sprejel. — Iz Maroka se poroča, da se Malej Hafid najbrž odstavi. Maroški rodovi hočejo nazaj Abdul Azisa.

Dne 2. julija. Naš cesar je odlikoval predsednika francoske ljudovlade Fallières s tem, da mu je podelil veliki križ Stefanovega reda. — Češki list „Pravo Lida“ poroča, da se ustanovi odbor katoliške narodne in radikalne češke stranke, ki bo pri prihodnjih volitvah skupno nastopal. — Poslanci hrvaško-srbske koalicije so se podali k Justhu in zahtevali, naj se skliče ogrski državni zbor. Hrvaški poslanci izročijo tudi hrvaškemu kralju spomenico, ki zahteva, naj se skliče hrvaški sabor. — Med Belgijo in Angleško je nastal hud diplomatski spor.

Dne 3. julija. Narodno-gospodarski odsek drž. zbora je predvčeršnjim sprejel rumunsko trgovinsko pogodbo in trgov. pooblastilno predlogo. — V Perziji je položaj zelo resen. Šahovi nasprotniki prodirajo od širih strani proti Teheranu. — Hrvaški narodni svet se je 27. junija sestavil v Splitu. — V hrvaških političnih krogih se govori, da bo uradni list že prihodnje dni naznanil razpust hrvaškega sabora.

Dne 4. julija. Iz Soluna poročajo, da je ondodni III. armadni zbor že popolnoma pripravljen za nastop proti Grški. Tudi artilerija v Monastiru je pripravljena, da lahko takoj odide na Grško. — Ruskega carja so nameravali anarhisti v Stockholmu napasti. Zapri so deset ruskih anarhistov. — Na grško-turški meji je prišlo do spopada med grško obmejno stražo in Turki ter je en Turek ubit, dva pa ranjena. — Listi poročajo, da so se na črnogorski meji spoprijeli avstrijski in črnogorski vojaki in da je en avstrijski vojak mrtev.

Dne 5. julija. Železnico skozi Ture so včeraj slovesno blagoslovili ob navzočnosti cesarjevi. — Sv. oče je včeraj sprejel turškega poslanika, ki je sv. očetu javil nastop novega turškega sultana. — V Pulju je bil včeraj velik šohd za hrvaške šole v Pulju. — V bližini Teherana pri Šahabadu je bila včeraj bitka med perzijskimi revolucionarji in šahovimi kozaki. Revolucionarji so podlegli.

Dne 6. julija: Cesar obnovi jutri ogrsko Wekerlovo ministrstvo in odgodi ogrski državni zbor do 1. oktobra. — Srbski ministrski predsednik odstopi najbrž na zahtevo napredne stranke. — Turške čete odidejo skoro gotovo proti grški meji. Rezervisti so vpoklicani.

Romarski vlak k Mariji Pomagaj na Brezje.

Letos bodeta šla isti dan dva romarska vlaka k Mariji Pomagaj in sicer eden iz Celja, drugi pa iz Brezice. Romarjem iz breziškega okraja pride namreč vožnja predraga, ako se morajo voziti k romarskemu vlaku na Zidanmost, zato smo letos priredili poseben vlak iz Brezice.

Oba romarska vlaka bodeta vozila dne 26. julija t. l. po sledečem redu:

Celjski romarski vlak odhaja iz Celja ob 8. uri zjutraj, iz Laškega in iz Rimske Toplice gre par minut pozneje, iz Zidanega mosta odide ob 8. uri in 33 minut, iz Hrasnika in Trbovlj pa nekaj minut pozneje in pride v Otoče ob 11. uri 39 min.

Brežiški romarski vlak odhaja iz Brezice ob 7. uri 50 min. zjutraj, iz Vidma ob 8. uri 2 min., iz Rajhenburga ob 8. uri 11 min. in iz Sevnice ob 8. uri 30 min., in pride v Otoče ob 12. uri 6 min.

Na Brezju bode za romarje slovesen sprejem, popoldne spovedovanje in dve pridigi ter zvečer procesija z lučicami. Drugi dan bodo od ¼. ure svete maše, okoli 5. ure pridiga in na to slovesna sveta maša.

Po tej sv. maši lahko tisti romarji, ki imajo veselje, odidejo na Bled, kamor je dobri dve uri peš hoda. Na Bledu bo v cerkvi Matere božje na otoku okoli 10. ure sv. maša in kratka pridiga. Da romarjem, ki gredo na Bled, ne bo treba več hoditi nazaj na Brezje in na postajo Otoče, bo prišel vlak po nje na postajo Lesce; s tem si prihranijo 2 uri hoda.

Iz Brezja se vrnemo dne 27. julija in sicer odhaja celjski vlak iz Lesce ob 1. uri 14 min., in iz Otoč ob 1. uri 36 min. ter pride v Celje ob 5. uri 45 min. zvečer. Brežiški vlak pa odhaja iz Lesce ob 2. uri 27 min. in iz Otoč ob 2. uri 48 min., in pride v Brezice ob 7. uri 43 min. zvečer.

Iz Celja se odpeljejo romarji z večernimi vlaki v Savinjsko dolino in proti Mariboru.

Vozni red je tako urejen, da romarji ne izgube veliko časa in se morejo hitro vrniti k delu, kar bo gotovo ngajalo veliki večini.

Vlč. gospode dušne pastirje prosimo, da se po možnosti romanja udeležijo in pomagajo romarje izpovedovati. Duhovniki naj nam na dopisnici naznačijo, ako mislijo iti z nami, da oskrbimo prenočišča.

Vozni listeki za vlak iz Brezice in iz Celja se naj naročajo edino le pod naslovom: Romarski odbor v Mariboru, Burgrasse štev. 2. Na ta odbor se naj tudi obrne, kdor želi kakoga pojasnila.

Vozni listeki se bodo začeli razpošiljati še le 19. julija. Denar in naročila za vozne listeke moramo imeti najpozneje dne 22. julija že v rokah, da še

moremo pravočasno doposlati vozne karte. Na vlak se listeki ne bodo več dobili kakor lani, ker moramo vse neprodane karte pred odhodom vlakov v Celje in Brezice oddati, drugače pa bi jih morali plačati. Karte se dopošljejo le tistim, ki nam pošljejo denar.

Kdor se hoče udeležiti romanja, se naj oglasi pri svojem dušnem pastirju.

Vlč. gospode dušne pastirje pa vljudno prosimo, da romanje v cerkvi oznanijo, zbirajo naročnino in karte skupno naroče, ker se nam s tem prihrani mnogo stroškov. Častiti gospodi dušni pastirji si naj stroške takoj odračunijo.

V Mariboru se bodo karte za celjski vlak dobile od 17. julija naprej tudi v tiskarni sv. Cirila.

Vozne cene za celjski vlak na Otoče in nazaj so:

	III. razred	II. razred
	K	K
Celje	6.50	10.50
Laško	6.20	9.50
Rimske Toplice	6.20	9.50
Zidanmost	5.70	8.50
Hrastnik	5.40	8.—
Trbovlje	5.40	8.—

Vozne cene za breziški vlak na Otoče in nazaj so:

	III. razred	II. razred
	K	K
Brezice	7.20	11.—
Videm	7.—	10.60
Rajhenburg	7.—	10.60
Sevnica	6.80	10.20

Kdor hoče obiskati Bled, in se zato hoče pešjati nazaj iz postaje Lesce, naj to pri naročilu karte omeni in za vožnjo iz Lesce do Otoč priloži še k gornjim cenam 20 v več.

Vlaka priredi Slovenska krščansko-soc. zveza za Stajersko, ki je naredila posebni odbor in je vodstvo izročila istim rokam, kakor lani. Kakor se je lani skrbelo za romarje, tako se bo tudi letos. Pristaši Slovenske krščansko-socialne zveze naj agitirajo za obilno udeležbo posebno v Marijinih družbah. Romarski odbor.

Razne novice.

Osebnosti. Vlč. g. Ivan Kociper, stolni vikar in katehet v Mariboru, je imenovan za veroučitelja na mariborski gimnaziji. — Profesor dr. Jožef Šorn iz Ljubljane pride na mariborsko gimnazijo.

Imenovanje. Č. g. Jož. Sinko, župnik pri Sv. Lovrenca v Slov. Gor., je imenovan za kn. šk. duh. svetovalec.

Za poštarje! Ta mesec bo sklicana v trgovinsko ministrstvo enketa, katere bode razpravljala o regulaciji poštarjskih službenih razmer in o plačah.

Dopusti vojakov. Od vojnega ministrstva izdane odredbe glede dopustov ob času žetve veljajo v splošnem tudi za domobranci. Kot doba žetvenih dopustov se je določil za domobranske pešpolke štev. 3, 4, 26 in 27 čas od 18. julija do 7. avgusta, za domobranski pešpolk štev. 5 pa čas od 28. junija do 18. julija t. l. Pojasnila dajejo vojaški uradi okrajnih glavarstev.

*** Opozorjamo vse bralce in bralke „Slovenskega Gospodarja“** na oklie „1000 Slovencev in Slovenk na dan“. Res, da vsak naš somišljenik in vsaka naša somišljenica ne more darovati za obmejne Slovence 20 K, pač pa vsak z agitacijo lahko pomaga pri tej slovenski samopomoči. Kdor ne more sam darovati 20 K, pa naj toliko časa nabira med svojimi sosaščani, da zbere 20 K in naj potem pošlje ta dar kot „Dar vaščanov v ... (ime vasi ali društva) nabral ... (nabiralčevno ime in natančen naslov). Naj bi ne bilo zavedne slovenske vasi, ki bi ne bila med darovalci. Vsi na delo!

*** Za romarski vlak k Mariji Pomagaj** vlada veliko zanimanje povsod. Iz mnogih župnij se posebno v velikem številu udeležijo romanja družbeniki in družbenice Marijinih družb s svetinjami na prsih in z družbenimi zastavami. Posebno se veselo, da bo mogoče letos obiskati zopet rajsko lepo bleško jezero in blejsko Mater božjo. Naša organizirana mladina se veseli tega romanja, pa tudi naši možje, naše žene. Vsi skupaj bomo na Brezju zahvalili Boga in Marijo za letošnje krasne zmage in jima obljubili trajno zvestobo.

Za obmejne Slovence omisije na Pilšanu 6 K.

S. K. S. Z. K. Zvezi je pristopilo bralno društvo na Gomilskem. — Naročilo se je večje število mladinskih knjig za ljudsko in osrednjo knjižnico. — Stori se vsi potrebni koraki, da se izvrši revizija v društvi. Revizijo bodo izvršili dekanjski odbori. — Društva se opozore, da začnejo misliti na ljudsko štetje, ki bo prihodnje leto, in da vse store, da bo isto za Slovence dobro izpadlo. — Za zgradbo Društvenega doma v Smartnem pri Velenju se z ozirom na njegovo veliko socialno in narodno važnost dovolj 400 K v dveh obrokih.

„Kres“ v Gradcu. Ker se je slov. društvo „Domovina“ poliberalilo, zato so si Slovenci v Gradcu ustanovili novo društvo pod imenom „Kres“. Dan ustanovitve 27. junij, ostane trajno zapisan v zgodovini organizacije katoliških graških Slovencev. „Kres“ bo gori nad trhljimi ogradjem „Domovine“. Po prečitjanju pravil je takoj pristopilo 35 udov, ki so si izmed sebe izvolili odbor. Osnovna se bo tudi „čebelica“, ki bo ude navajala k varčevanju.